

Bepaling van het maatschappelijk belang

Inleiding

Voor het bepalen van het maatschappelijk belang is in 2009 een methode ontwikkeld die een indicatie geeft van de mate van maatschappelijk belang. Het is een meting van de omvang en de waarde ervan. Deze methode gaat er van uit dat het in de rede ligt om een bijdrage te leveren aan de gewenste investeringen van de aanvrager. De methode kan daarom niet gebruikt worden om een subsidieaanvraag van een aanvrager waar men eigenlijk geen subsidie aan wil geven, af te wijzen door een hoge negatieve score toe te kennen. Dus vooraf dient op basis van algemene regels van openbare orde, of strijdigheid met openbare zeden of gezondheidsnormen besloten te worden tot afwijzing van de subsidieaanvraag. Om de aanvraag in behandeling te kunnen nemen moet worden uitgegaan van een nog nader te bepalen referentiejaar/seizoen.

Berekening

In de kadernota sport die is vastgesteld door de gemeenteraad in 2007, is een regeling opgenomen voor het verstrekken van een gemeentelijke bijdrage ten behoeve van sportvoorzieningen. De raad heeft besloten daarbij aan te sluiten bij het voorstel van de NOC*NSF om hierbij onderscheid te maken tussen de basissportvoorzieningen en niet-basissportvoorzieningen.

Voor de eerste groep draagt de gemeente de zorg voor de realisatie en onderhoud van de accommodaties; voor de tweede groep zal een bijdrage worden verleend, waarbij de hoogte afhankelijk is gesteld van het maatschappelijk belang van de instelling (tot maximaal 50% van de investeringskosten op wedstrijd- en trainingsaccommodaties en was- en kledkamers). De mate van maatschappelijk belang (uitgedrukt in een percentage) is daarmee bepalend voor de hoogte van de subsidiebijdrage (tot maximaal 50% van de kosten).

Cruciaal bij deze discussie is de vraag wat het maatschappelijk belang van de vereniging is. In het navolgende wordt gesproken over een vereniging. Er is voor deze term gekozen omdat de meeste instellingen voor sport- en bewegingsactiviteiten zijn opgericht als vereniging; de term omvat echter ook andere organisatievormen zoals bijvoorbeeld stichting, enz.

Vooreerst dienen we een beeld te krijgen van het begrip maatschappelijk belang.

In het **coalitieakkoord van het kabinet Balkende 4** werd sterk de nadruk gelegd op de sociale samenhang van een gemeenschap. De kracht en de kwaliteit van de samenleving wordt bepaald door onderlinge betrokkenheid. Dit begint met meedoen. Sociaal is het niet aanvaardbaar dat mensen buiten de samenleving staan. In een wereld vol beweging geven gemeenschapszin en solidariteit mensen weerbaarheid en vertrouwen. Juist op kleinere schaal liggen tal van kansen. De kracht van wijken, buurten en dorpen moet beter worden benut. Op dat schaalniveau voelen mensen zich vertrouwd en komen ze tot goede initiatieven. Maatschappelijke betrokkenheid zal zoveel mogelijk worden gestimuleerd.

Er zal nog meer ruimte gegeven worden aan maatschappelijke verbanden, particulier initiatief en aan vrijwilligerswerk. Ook breedtesport is een bindende factor in de samenleving. Daarin komen gezondheid, veiligheid, overdracht van waarden en normen, integratie en maatschappelijke binding bijeen. Vanwege deze grote maatschappelijke waarde verdient de sport actieve ondersteuning vanuit de overheid; er komen meer middelen daarvoor beschikbaar.

Bij het maatschappelijk belang dient niet zo zeer gekeken te worden naar de doelstelling van de instelling. Van belang is de mate waarin een vereniging participeert in de

samenleving en bijdraagt in de ontwikkelingen binnen die samenleving die door de raad gewenst zijn (van belang daarbij zijn vastgestelde doelen ten aanzien van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (hierna WMO), platform waarden en normen, het jeugdbeleid en het sportbeleid). Het bepalen van het maatschappelijk belang is subjectief en kan alleen globaal vastgesteld worden.

Bepaling maatschappelijk belang

De bepaling van het eventuele maatschappelijk belang van een activiteit of instelling kent subjectieve aspecten. Er is geen objectieve maatstaf aanwezig, aan de hand waarvan een dergelijk belang kan worden afgemeten. Uitspraken over het maatschappelijk belang kunnen daarom ook niet exact bepaald worden (bijvoorbeeld het maatschappelijk belang is 37,3).

Wel zijn er indicatoren, aan de hand waarvan een globaal beeld van het maatschappelijk belang kan worden aangetoond. De uitkomst daarvan geeft aan of het maatschappelijk belang niet, nauwelijks, aantoonbaar, behoorlijk of sterk aanwezig is. Er is daarbij sprake van een bepaalde bandbreedte van de mate van maatschappelijk belang (bijvoorbeeld 30-40).

De indicatoren voor het maatschappelijk belang moeten worden gedestilleerd uit het bovenstaande beeld van maatschappelijk belang. Daarbij geldt als uitgangspunt in hoeverre de vereniging of instelling bijdraagt aan het door de (lokale) overheid geformuleerde beleid. Immers dit beleid weerspiegelt de democratisch vastgestelde doelstellingen van die overheid. Hierbij geldt dat de indicatoren zowel een positieve als negatieve aanduiding kunnen betekenen.

Voor het bepalen van het maatschappelijk belang zijn de navolgende indicatoren opgesteld:

1. De eerste indicator gaat uit van het eerste element van de WMO:
"Bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld."
 - a. De bijdrage aan de leefbaarheid van een dorp: in hoeverre draagt een instelling bij aan de leefbaarheid van de lokale samenleving, of anders gezegd: is er sprake van een structurele en substantiële deelname vanuit de samenleving aan deze vereniging, waardoor met recht gesteld kan worden dat de vereniging voldoet aan de wens vanuit de samenleving. Deze participatie kan worden bepaald door het aantal leden die woonachtig zijn in de gemeente Staphorst af te zetten tegen het totaal van het aantal inwoners in de gemeente. Dit wordt gemeten door het aantal personen die middels hun lidmaatschap te kennen hebben gegeven zich betrokken te voelen bij de vereniging. In dit verband wordt er van uitgegaan dat het handelt om een vereniging. Handelt het om een stichting, dan moet in dat specifieke geval een bepaling van het aantal deelnemers uit Staphorst plaatsvinden.
 - b. Indicator 1 gaat uit van het aantal actieve leden dat wordt vergeleken met het totale ledenbestand. Uitgangspunt hierbij is dat leden die actief deelnemen aan activiteiten binnen de vereniging hoger gewaardeerd worden dan niet actieve leden.
2. Ook moet gekeken worden naar het aantal activiteiten die worden verzorgd voor de gemeenschap en de mate van belangstelling ervoor vanuit de gemeenschap. Deze indicator is van belang omdat een zekere regelmaat van activiteiten meer bijdraagt aan de leefbaarheid dan het organiseren van een grote manifestatie. Een activiteit moet dan worden omschreven als een voor iedereen toegankelijke activiteit, niet zijnde een reguliere oefenactiviteit. Deze participatiegraad is daarbij gestoeld op het eerste element van de WMO.

3. Het maatschappelijk belang kan worden aangetoond door het aantal bezoekers aan de activiteiten (zoals genoemd onder het vorige aandachtspunt) van de instelling/vereniging. Deze indicator is ook gestoeld op eerste element van de WMO.
4. In de kadernota sport worden de jeugd, ouderen en gehandicapten als specifieke doelgroepen genoemd. Het maatschappelijk belang van een vereniging kan worden uitgedrukt in de mate waarin de instelling voor deze doelgroepen een voorziening vormt, c.q. in welke mate de instelling bijdraagt aan het totaal van voorzieningen waarvan de doelgroepen gebruik maken.
5.
 - a. Ook moet bepaald worden in hoeverre de instelling een bijdrage biedt in de gemeentelijke plannen inzake breedtesport en/of het Buurt-Onderwijs-Sport beleid.
 - b. Daarnaast moet bepaald worden in hoeverre de instelling een bijdrage levert inzake ondersteuning aan andere verenigingen en secundaire activiteiten als opleidingen, cursussen, e.d. Deze indicator is de graadmeter voor het bepalen van de participatie in de samenleving.
6. De deelname van vrijwilligers bij een instelling is tevens een graadmeter voor de participatie van de vereniging. Hierbij wordt aangesloten bij eerste element van de WMO (mantelzorg en vrijwilligers). Als vrijwilliger wordt aangemerkt degene die op vrijwillige basis regelmatig diensten uitvoert voor de vereniging en die vermeld staan op een lijst van vrijwilligers die door de vereniging wordt bijgehouden.
7. Zelfstandigheid: de mate waarin een vereniging in staat is door eigen inkomsten (c.q. bijdragen, sponsoring) een eigen bestaansrecht te behouden, zonder daarbij afhankelijk te zijn van subsidies, is een graadmeter in hoeverre de instelling aansluit bij de wensen van de gemeenschap en de continuïteit daarvan kan waarborgen.
8. Overlast door geluid: Voor de inwoners kan een voorziening overlast veroorzaken door een toename van het achtergrondgeluid waarin de inwoner normaliter verkeert. Hierbij is het niet van belang of daartoe een vergunning is verleend. Het maatschappelijk belang wordt door de voorziening geschaad.
9. Overige nadelige gevolgen: Er kan sprake zijn van negatieve bijverschijnselen als gevolg van de activiteiten van de aanvrager.

Deze 11 genoemde indicatoren verschillen ons inziens in hun bijdrage aan de bepaling van het maatschappelijk belang. Voorgesteld wordt deze indicatoren elk een apart gewicht mee te geven, zodanig dat het totaal van de gewichten maximaal op 100 uitkomt. Vervolgens wordt de score van de nadelige effecten afgetrokken van de totaalscore.

Voorgesteld wordt de volgende gewichten toe te passen:

Het aantal actieve leden versus het totaal aantal leden van de vereniging

1. WMO	a. Het aantal leden versus het aantal inwoners van de gemeente	15
	b. Het aantal actieve leden versus het totaal aantal leden van de vereniging	5
2. WMO	Het aantal activiteiten	10
3. WMO	Het aantal bezoekers	10
4. Doelgroepen Beleid	Het aantal doelgroepleden bij de vereniging	20
5. Breedtesport en participatie	a. De mate waarin de instelling bijdraagt aan breedtesportactiviteiten en BOS activiteiten	5
	b. De mate waarin de instelling ondersteuning biedt aan andere verenigingen of stichtingen.	10
6. Vrijwilligers	Het aantal vrijwilligers dat actief betrokken is bij de instelling	15
7. Zelfstandigheid	De vereniging is in hoge mate zelfstandig	10

	Totaal maximaal positief	100
8. Geluid	De vereniging veroorzaakt een stijging van het normale achtergrondgeluid	- 50
9. Andere nadelige effecten	Er is sprake van bijkomend overlast	- 20
	Totaal maximaal negatief	- 70

Per indicator kan aangegeven worden in welke mate deze aanwezig is. Per indicator kan een score van resp. 0 t/m 5 punten worden gescoord, waarbij 0 betekent dat de factor niet aanwezig is en 5 betekent dat de factor in hoge mate aanwezig is. Deze score wordt vermenigvuldigd met het toegekende gewicht van de indicator. Zodoende kan een maximale score behaald worden van 500 punten. Vervolgens wordt de mate van de nadelige effecten op het maatschappelijk belang bepaald door het toekennen van een score van resp. 0 t/m 5. De totaalscore op het maatschappelijk belang van een vereniging wordt verkregen door de som van de scores van de indicatoren 1 t/m 7 te verminderen met de scores van indicatoren 8 en 9, met dien verstande dat het de uitkomst daarvan niet lager kan zijn dan 0. Op basis van de kadernota sport kan de gemeentelijke bijdrage maximaal 50 procent bedragen. Daarom wordt de totaal score (maximaal 500) gedeeld door 10, waarbij de uitkomst de bepaling is de bandbreedte waarbinnen de mate van het maatschappelijk belang van de vereniging valt.

Zoals gezegd kent de bepaling van het eventuele maatschappelijk belang subjectieve aspecten. Uitspraken over het maatschappelijk belang kunnen daarom niet exact bepaald worden. Om dit te ondervangen wordt het uiteindelijke percentage in een bandbreedte geplaatst.

Hierbij geldt de navolgende indeling in bandbreedtes (uitgaande van de maximale bijdrage van 50%):

0-10	geen maatschappelijk belang
10-20	nauwelijks maatschappelijk belang
20-30	aantoonbaar maatschappelijk belang
30-40	behoorlijk maatschappelijk belang
40-50	sterk maatschappelijk belang

De gemeentelijke bijdrage zal dan resulteren in een deelname percentage in de investeringskosten (zoals omschreven in de sportnota) liggend in de vastgestelde bandbreedte.

Voor de bepaling van de scores 0 t/m 5 zijn voor de objectieve vaststelling van het maatschappelijk belang de navolgende scores ontwikkeld:

Positieve effecten:

1. Het aantal leden/deelnemers afgezet tegen het aantal inwoners.
 - a. Het aantal inwoners van Staphorst is vastgesteld op 16.000. Volgens de kadernota sport varieert het aantal leden bij de sportverenigingen in Staphorst van 32 tot 477 leden, met uitzonderingen van enkele grote instellingen/verenigingen. Het aantal leden wordt berekend op basis van het aantal personen dat door hun lidmaatschap te kennen hebben gegeven zich betrokken te voelen bij de vereniging (aantal leden uit Staphorst). Op basis van de gegevens van de kadernota wordt de volgende score toekenning gehanteerd:

(aantal leden uit de gemeente Staphorst)

Aantal leden	t.o.v. inwonertal	Score
0-25 leden	0,15%	0
25- 50 leden	0,30%	1
50 -100 leden	0,63%	2
100-300 leden	1,9%	3
300-1000 leden	6,25%	4
1000 en meer	>6,25%	5

- b. Het aantal actieve leden versus het totaal aantal leden van de vereniging. Naast het aantal leden afgezet tegen het aantal inwoners is het aantal actieve leden in vergelijking met het totaal aantal leden van belang bij de bepaling van het maatschappelijk belang. Actieve leden bij een vereniging worden hierdoor hoger gewaardeerd dan niet actieve leden.

(aantal actieve leden uit de gemeente Staphorst ten opzichte van het totale ledenbestand)

Aantal leden	Score
0	0
10% tot 20%	1
20% tot 30%	2
30% tot 40%	3
40% tot 50%	4
50% of meer	5

2. Het aantal activiteiten is medebepalend voor het maatschappelijk belang. Juist de regelmaat van voor iedereen toegankelijke activiteiten is bepalend voor de bijdrage van de vereniging/instelling. Bij een eenmalig evenement is er sprake van het belang van het evenement en niet van de vereniging/instelling. De activiteit moet buiten de normale activiteit vallen die binnen de doelstelling van de vereniging staat en kan derhalve niet een reguliere oefenactiviteit zijn. Het gaat om activiteiten met een speciaal doel waarvoor bezoekers worden uitgenodigd.

De normering van het aantal activiteiten wordt vastgesteld aan de hand van de volgende tabel:

Aantal activiteiten	Normering
0	0
1, 2	1
3, 4	2
5, 6	3
7, 8	4
9 of meer	5

3. Het aantal bezoekers van de activiteiten zoals genoemd onder twee is een indicator of de activiteit voorziet in een behoefte van de inwoners van de gemeente. Het gaat om het totaal aantal bezoekers per jaar. Het aantal bezoekers leidt vervolgens tot de navolgende score toekenning:

Aantal bezoekers	Normering
0-50	0
50-100	1
100-200	2
200 – 500	3
500-1000	4
Meer dan 1000	5

4. Het gemeentelijk beleid is er op gericht om de aangemerkte doelgroepen te activeren om deel te nemen aan bewegingsactiviteiten. Het gaat daarbij om jongeren, 55+-ers en gehandicapten. Deze dienen dan lid te zijn van een vereniging, die deelnemen aan de reguliere activiteiten van de vereniging. Het ligt voor de hand dat de inspanning van de vereniging om deze deelname mogelijk te maken voor de gehandicapten anders ligt dan voor de twee andere doelgroepen. Daarom kan de vereniging een score behalen op basis van het aantal jongeren (tot 21 jaar) en het aantal 55+-ers en kan een extra score behalen door aantoonbare inspanningen om de gehandicapten actief of passief deel te laten nemen aan de activiteiten van de vereniging. De uiteindelijke score is de som van de twee behaalde scores. Het uiteindelijke percentage wordt gebaseerd op het aantal jongeren en ouderen ten opzichte van het totaal aantal leden.

(Bepaling score t.b.v. jongeren (tot 21 jaar) en ouderen ten opzichte van het totaal aantal leden)

Aantal jongeren en ouderen t.o.v. het totaal aantal leden	Normering
1% - 10%	0
10% - 30%	1
30% - 50%	2
50% of meer	3

Bepaling score ten behoeve van gehandicapten:

Geen aantoonbare acties	0
1-2 aantoonbare acties	1
Meer dan twee aantoonbare acties	2

- 5.
- a. De breedtesport en de BOS-activiteiten staan centraal in het gemeentelijk streven om de inwoners van Staphorst meer in beweging te brengen. Na een start van deze activiteiten door de gemeente/sportraad is het streven dat de coördinatie van deze activiteiten wordt overgenomen door een vereniging. De mate waarin een vereniging hieraan meewerkt is derhalve een indicator voor het maatschappelijk belang. De bepaling of de verzorgde activiteit valt binnen het kader van deze indicator moet mede worden beoordeeld door de sportraad.

Aantal ondersteunende activiteiten	Score
Geen bijdrage	0
Verzorgen van 1 activiteit	1
Verzorgen van 2 activiteiten	2
Verzorgen van 3 activiteiten	3
Verzorgen van 4 activiteiten	4
Verzorgen van 5 activiteiten	5

- b. De vereniging of stichting kan in belangrijke mate bijdragen aan ondersteuning aan andere verenigingen of stichtingen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan opleidingen, cursussen en andere secundaire activiteiten. De mate van de bijdrage aan derden is een belangrijke indicator voor de participatie in de samenleving.

Aantal ondersteunende activiteiten	Score
Geen bijdrage	0
1 ondersteunende activiteit	1
2 ondersteunende activiteiten	2
3 ondersteunende activiteiten	3
4 ondersteunende activiteiten	4
5 ondersteunende activiteiten	5

- 6 Als vrijwilliger wordt aangemerkt degene die op vrijwillige basis regelmatig diensten uitvoert voor de vereniging en die vermeld staan op een lijst van vrijwilligers die door de vereniging wordt bijgehouden. Het uiteindelijke percentage wordt gebaseerd op het aantal vrijwilligers afgezet tegen het totaal aantal leden.

Geen vrijwilligers	0
1% - 10 %	1
10% - 20%	2
20% - 30%	3
30% -50%	4
Meer dan 50%	5

7. Zelfstandigheid. Het handelt hier om de mate van (financiële) zelfredzaamheid van de vereniging en de wijze waarop de vereniging zorg draagt voor een gezond beleid voor de continuïteit van de vereniging. Dit zal blijken uit de mate waarin de vereniging een beroep doet op gemeentelijke subsidies Deze zelfstandigheid is in deze notitie vertaald door de bepaling welk deel (percentage) van de (jaar)omzet van de vereniging bestaat uit gemeentelijke subsidies, zoals blijkt uit de begroting en rekening. Bij subsidie moet gedacht worden aan de sportsubsidies en de subsidie sociaal cultureel werk.

Aandeel subsidies > 50%	0
Aandeel subsidies 30-50%	1
Aandeel subsidies 20-30%	2
Aandeel subsidies 10-20%	3
Aandeel subsidies 5-10%	4
Aandeel subsidies <5%	5

Negatieve aspecten:

Om de negatieve aspecten van voorzieningen te reguleren is de verlening van een (bouw)vergunning aan meerdere voorschriften verbonden (bestemmingsplan, milieueisen, veiligheidsvoorschriften, bouwvoorschriften, enz.). Op deze wijze wordt geregeld dat de gewenste voorziening voldoet aan de algemeen geldende vereisten/wensen.

Toch zal in de praktijk een activiteit of voorziening wel overlast veroorzaken, ondanks dat deze voldoet aan de gestelde normen. Het maatschappelijk belang van een vereniging zal daardoor verminderen. Het gaat dan om geluidsoverlast en overlast door parkeren, zwerfvuil, vandalisme. Voor deze twee vormen van overlast zijn de volgende indicatoren ontworpen.

8. Geluid: Voor de bepaling van het geluidsoverlast wordt uitgegaan van landelijke richtwaarden, zoals is beschreven in de handreiking industriële lawaai- en vergunningverlening.

	Dag	Avond	Nacht
Landelijke omgeving	40	35	30
Rustige woonwijk, weinig verkeer	45	40	35
Woonwijk in de stad	50	45	40

In bebouwde kom gemeten aan de gevels van de dichtstbijzijnde panden. De mate waarin dit niveau wordt verhoogd als gevolg van de activiteit of voorziening kan berekend worden en leiden tot een objectieve vaststelling van de overlast. Bij de bepaling van het maatschappelijk belang wordt uitgegaan van de impact van een vereniging op de samenleving. Zodoende komen we tot de normering op basis het overschrijden van de achtergrondwaarde.

Geen overschrijding	0
Overschrijding met 3 db	1
Overschrijding met 6db	2
Overschrijding met 9 db	3
Overschrijding met 12 db	4
Overschrijding met meer dan 12 db	5

9. Andere nadelige effecten: Naast geluidsoverlast kunnen er ook andere neveneffecten van de activiteit/voorziening optreden voor de omwonenden. Hieronder wordt een scorelijst vermeld van 5 schadelijke neveneffecten.

Er is regelmatig sprake van parkeeroverlast	
Er is sprake van beschadiging van de bermen	
Bij de activiteit is er sprake van wegafzetting	
Na afloop van de activiteit is er sprake van geluidsoverlast door vertrekkend publiek	
De veiligheid voor bezoekers is onvoldoende gewaarborgd.	

De score wordt bepaald aan de hand van het aantal positieve scores.

0	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5